

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

52309

เอกสารการสอนชุดวิชา

หน่วยที่ 1-8

การส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค

10042124

ห้องสมุด วพบ. สุรินทร์

omotion and Disease Prevention

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	(3)
รายละเอียดชุดวิชา.....	(9)
วิธีการศึกษา.....	(11)
หน่วยที่ 1 แนวคิด ทฤษฎี และกระบวนการของการส่งเสริมสุขภาพ.....	1-1
แผนการสอนประจำหน่วย.....	1-2
ตอนที่ 1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ.....	1-4
เรื่องที่ 1.1.1 คำจำกัดความ ความสำคัญ และหลักการของการส่งเสริมสุขภาพ และความเกี่ยวข้องกับการป้องกันโรค.....	1-5
เรื่องที่ 1.1.2 พัฒนาการของการส่งเสริมสุขภาพ.....	1-9
เรื่องที่ 1.1.3 การส่งเสริมสุขภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้.....	1-18
ตอนที่ 1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสุขภาพ.....	1-28
เรื่องที่ 1.2.1 แนวคิดของทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสุขภาพ.....	1-30
เรื่องที่ 1.2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสุขภาพระดับบุคคล.....	1-34
เรื่องที่ 1.2.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสุขภาพระดับระหว่างบุคคล.....	1-41
เรื่องที่ 1.2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสุขภาพระดับชุมชน.....	1-44
ตอนที่ 1.3 กระบวนการ วิธีการดำเนินการ กลวิธี และวิธีการของการส่งเสริมสุขภาพ.....	1-49
เรื่องที่ 1.3.1 กระบวนการของการส่งเสริมสุขภาพ.....	1-50
เรื่องที่ 1.3.2 วิธีการดำเนินการ กลวิธี และวิธีการของการส่งเสริมสุขภาพ.....	1-63
บรรณานุกรม.....	1-75
หน่วยที่ 2 แนวคิด หลักการและกลวิธีของการป้องกันโรค.....	2-1
แผนการสอนประจำหน่วย.....	2-2
ตอนที่ 2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการป้องกันโรค.....	2-4
เรื่องที่ 2.1.1 คำจำกัดความ ความสำคัญ เป้าหมายและแนวคิดของการป้องกันโรค.....	2-6
เรื่องที่ 2.1.2 ธรรมชาติของการเกิดโรค.....	2-9
เรื่องที่ 2.1.3 วิวัฒนาการของการป้องกันโรค.....	2-14
เรื่องที่ 2.1.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเกิดโรคและพฤติกรรมสุขภาพเพื่อการป้องกันโรค.....	2-18
ตอนที่ 2.2 หลักการของการป้องกันโรค.....	2-26
เรื่องที่ 2.2.1 การป้องกันโรค.....	2-27
เรื่องที่ 2.2.2 การปกป้องสุขภาพ.....	2-33

ตอนที่ 2.3 กลวิธีของการป้องกันโรค.....	2-40
เรื่องที่ 2.3.1 การป้องกันแบบครอบจักรวาล.....	2-42
เรื่องที่ 2.3.2 การป้องกันแบบเลือกสรร.....	2-45
เรื่องที่ 2.3.3 การป้องกันแบบชี้เฉพาะ.....	2-48
บรรณานุกรม.....	2-51
หน่วยที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะสุขภาพของประชากร.....	3-1
แผนการสอนประจำหน่วย.....	3-2
ตอนที่ 3.1 แนวคิดทฤษฎี และตัวแบบที่เกี่ยวข้องกับภาวะสุขภาพ.....	3-4
เรื่องที่ 3.1.1 การเปลี่ยนผ่านทางวิทยาการระบาด.....	3-6
เรื่องที่ 3.1.2 การเปลี่ยนผ่านทางโภชนาการ.....	3-8
เรื่องที่ 3.1.3 การเปลี่ยนผ่านทางสุขภาพ.....	3-12
ตอนที่ 3.2 สถานการณ์และแนวโน้มภาวะสุขภาพของประชากร.....	3-16
เรื่องที่ 3.2.1 สถานการณ์และแนวโน้มการเจ็บป่วยของประชากร.....	3-17
เรื่องที่ 3.2.2 สถานการณ์และแนวโน้มการตายของประชากร.....	3-24
ตอนที่ 3.3 การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่มีผลต่อภาวะสุขภาพของประชากร.....	3-29
เรื่องที่ 3.3.1 ปัจจัยกำหนดสุขภาพ.....	3-31
เรื่องที่ 3.3.2 การเปลี่ยนแปลงทางประชากรที่มีผลต่อภาวะสุขภาพ.....	3-35
เรื่องที่ 3.3.3 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและวิถีการดำเนินชีวิตที่มีผลต่อภาวะสุขภาพ.....	3-38
เรื่องที่ 3.3.4 การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อภาวะสุขภาพ.....	3-45
เรื่องที่ 3.3.5 การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อภาวะสุขภาพ.....	3-48
เรื่องที่ 3.3.6 การเปลี่ยนแปลงระบบบริการสุขภาพที่มีผลต่อภาวะสุขภาพ.....	3-52
บรรณานุกรม.....	3-56
หน่วยที่ 4 การวิจัย และนวัตกรรมด้านการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค.....	4-1
แผนการสอนประจำหน่วย.....	4-2
ตอนที่ 4.1 แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยและนวัตกรรมด้านการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค.....	4-4
เรื่องที่ 4.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยด้านการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค.....	4-5
เรื่องที่ 4.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรมด้านการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค.....	4-11
ตอนที่ 4.2 ตัวอย่างงานวิจัยด้านการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค.....	4-16
เรื่องที่ 4.2.1 ตัวอย่างงานวิจัยด้านการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคในระดับปัจเจก.....	4-18
เรื่องที่ 4.2.2 ตัวอย่างงานวิจัยด้านการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคในระดับครอบครัว และชุมชน.....	4-23

เรื่องที่ 4.2.3 ตัวอย่างงานวิจัยด้านการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคใน ระดับหน่วยงานหรือสถาบัน.....	2-29
ตอนที่ 4.3 ตัวอย่างนวัตกรรมด้านการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค.....	4-34
เรื่องที่ 4.3.1 ตัวอย่างนวัตกรรมด้านการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคในระดับปัจเจก และระดับครอบครัว.....	4-35
เรื่องที่ 4.3.2 ตัวอย่างนวัตกรรมด้านการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคในระดับชุมชน.....	4-39
เรื่องที่ 4.3.3 ตัวอย่างนวัตกรรมด้านการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคในระดับ หน่วยงานหรือสถาบัน.....	4-42
ตอนที่ 4.4 แนวโน้มการวิจัย การสร้างนวัตกรรม และการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย และนวัตกรรม ด้านการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค.....	4-46
เรื่องที่ 4.4.1 แนวโน้มการวิจัยด้านการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค.....	4-47
เรื่องที่ 4.4.2 แนวโน้มการสร้างนวัตกรรมด้านการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค.....	4-53
เรื่องที่ 4.4.3 แนวโน้มการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยและนวัตกรรมด้านการส่งเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรค.....	4-57
บรรณานุกรม.....	4-62
หน่วยที่ 5 การเสริมพลังในการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค.....	5-1
แผนการสอนประจำหน่วย.....	5-2
ตอนที่ 5.1 แนวคิดของการเสริมพลังในการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค.....	5-4
เรื่องที่ 5.1.1 ความหมายและความสำคัญของการเสริมพลังในการส่งเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรค.....	5-5
เรื่องที่ 5.1.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเสริมพลัง.....	5-11
ตอนที่ 5.2 แนวทางการดำเนินงานเสริมพลังชุมชน.....	5-16
เรื่องที่ 5.2.1 กระบวนการเสริมพลังชุมชน.....	5-17
เรื่องที่ 5.2.2 วิธีการวัดและประเมินผลการเสริมพลังชุมชน.....	5-27
เรื่องที่ 5.2.3 กรณีตัวอย่างการเสริมพลังชุมชน.....	5-30
ตอนที่ 5.3 การสร้างสมรรถนะบุคลากรในการเสริมพลัง.....	5-40
เรื่องที่ 5.3.1 ความหมายและความสำคัญของการสร้างสมรรถนะบุคลากรในการเสริมพลัง.....	5-41
เรื่องที่ 5.3.2 สมรรถนะที่จำเป็นต่อการเสริมพลังในการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรค.....	5-43
เรื่องที่ 5.3.3 แนวทางการสร้างสมรรถนะบุคลากรในการเสริมพลัง.....	5-47
บรรณานุกรม.....	5-51

หน่วยที่ 8 พฤติกรรมวิธีการดำเนินชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรคไม่ติดต่อ.....	8-1
แผนการสอนประจำหน่วย.....	8-2
ตอนที่ 8.1 สถานการณ์และปัจจัยเสี่ยงของโรคไม่ติดต่อ และแนวทางการส่งเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรคไม่ติดต่อ.....	8-4
เรื่องที่ 8.1.1 สถานการณ์โรคไม่ติดต่อ.....	8-5
เรื่องที่ 8.1.2 สถานการณ์ปัจจัยเสี่ยงของโรคไม่ติดต่อ.....	8-20
เรื่องที่ 8.1.3 แนวทางการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคไม่ติดต่อ.....	8-34
ตอนที่ 8.2 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมวิธีการดำเนินชีวิตที่เกี่ยวข้องกับโรคไม่ติดต่อ.....	8-42
เรื่องที่ 8.2.1 แนวทางการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมวิธีการดำเนินชีวิตที่เกี่ยวข้อง กับโรคไม่ติดต่อ.....	8-43
เรื่องที่ 8.2.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมวิธีการดำเนินชีวิตที่เกี่ยวข้อง กับโรคไม่ติดต่อ.....	8-49
เรื่องที่ 8.2.3 กลวิธีของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมวิธีการดำเนินชีวิตที่เกี่ยวข้อง กับโรคไม่ติดต่อ.....	8-54
ตอนที่ 8.3 การคงอยู่ของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมวิธีการดำเนินชีวิตที่เกี่ยวข้องกับโรคไม่ติดต่อ.....	8-61
เรื่องที่ 8.3.1 แนวคิดเกี่ยวกับการยึดมั่นและการคงอยู่ของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมวิธี การดำเนินชีวิตที่เกี่ยวข้องกับโรคไม่ติดต่อ.....	8-62
เรื่องที่ 8.3.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของพฤติกรรมวิธีการดำเนินชีวิตที่เกี่ยวข้อง กับโรคไม่ติดต่อ.....	8-65
เรื่องที่ 8.3.3 กลวิธีของการเพิ่มการคงอยู่ของพฤติกรรมวิธีการดำเนินชีวิตที่เกี่ยวข้อง กับโรคไม่ติดต่อ.....	8-72
บรรณานุกรม.....	8-78